

ARKIVVERKET
RIKSARKIVET

Samdok

samla samfunnsdokumentasjon

RAPPORT 2017

Delprosjekt Kommunale arkiv
Oppgave KOMM_3 2017
Veileder – arkiv i interkommunale samarbeid

Utarbeidet av
Sigrun Rasmussen

Rapportdato
25.04.2018

SAMDOK delprosjekt: Kommunale arkiv	Prioritert oppgave: KOMM_3	SAK (ePhorte):	Dato: 25.04.2018	Side: 1 av 5
Forfatter:	Tittel: Sluttrapport 2017 – Veileder: Arkiv i interkommunale samarbeid			

OPPGAVE	<i>KOMM_3 Veileder – Arkiv i interkommunale samarbeid</i>
Ansvarlig delprosjekt	<i>Kommunale arkiv</i>
Arbeidsgruppens leder	<i>Sigrun Rasmussen (Arkivverket)</i>
Arbeidsgruppens medlemmer	Nina Fossbakken (<i>Stjørdal kommune</i>), Karin Gjelsten (<i>Bergen kommune</i>), Synnøve Wiseth (<i>IKA Trøndelag</i>), Solfrid Kjærran (<i>Arkiv i Nordland</i>), Thomas Øverby (<i>Arkivverket</i>), Helen Daae Frøyseth (<i>Arkivverket</i>) og Sigrun Rasmussen (<i>Arkivverket</i>). <u>Referansegruppe (opprettet av arbeidsgruppen):</u> Tom Oddby (<i>Drammen byarkiv</i>), Turid Holen (<i>IKA Vest-Agder</i>), Ulla Nordgarden (<i>Nye Drammen kommune</i>), Anne Mette Dørum (<i>KS</i>), Knut Kaspersen (<i>Datatilsynet</i>), Victoria Christine Tvenge (<i>Arkivverket</i>), Kjetil Reithaug (<i>Arkivverket</i>).
Målformulering	Formålet er å gi lettfattat, relevant og korrekt veiledning til kommuner og fylkeskommuner om arkiv og dokumentasjon i formelle interkommunale samarbeid. Målgruppen er rådmenn og arkivansvarlige i kommuner som skal inngå eller avslutte interkommunale samarbeid samt de interkommunale samarbeidene.
Relaterte aktiviteter/prosjekter	Oppgave 3/2017 Veileder – arkiv i interkommunale samarbeid følger opp erfaringer fra arbeidet med ny veileder for kommunereform og arkiv, der det ble avdekket et behov for å fornye veilederen "Arkiv i interkommunale samarbeidsorgan" fra 2009. Kommunereformen fører til store endringer i kommunenes formelle interkommunale samarbeid, og har aktualisert behov for en mer praktisk rettet, med best praksis-beskrivelser og tydelig definerte målgrupper. Oppfølging av kommunereformen pågår i linjen.
Sammendrag	Arbeidsgruppen har utarbeidet en tredelt veileder for håndtering av arkiv og dokumentasjonsforvaltning i formelle interkommunale samarbeid. Veilederen tar for seg etableringsfase, driftsfase og en siste fase som er kalt endring og avvikling. Den er basert på samme design og struktur som SAMDOK-veilederen fra 2016 om kommunereform og arkiv. Ved hjelp av eksempler (case) beskrives ulike scenarier etter valg av organisasjonsform, og faktabokser som forklarer fagtermer og gir utfyllende arkivfaglige råd.
Oppfølging / anbefalinger om videre arbeid	<ul style="list-style-type: none"> – Etter overlevering til linjen må det opprettes et regime for vedlikehold av innholdet i veilederen. – Etter overlevering til linjen må det opprettes et regime for vedlikehold av plattformen. – Vurdere å lage en funksjon/mal for denne type veiledninger på Arkivverkets nettsider.
Vedlegg	1. Ferdig tekst til «Veileder – arkiv i interkommunal samarbeid» oversendt til <i>Copyleft Solutions AS</i>

SAMDOK delprosjekt: Kommunale arkiv	Prioritert oppgave: KOMM_3	SAK (ePhorte):	Dato: 25.04.2018	Side: 2 av 5
Forfatter:	Tittel: Sluttrapport 2017 – Veileder: Arkiv i interkommunale samarbeid			

1. Innledning og bakgrunn

1.1 Presisering og avgrensing av oppgaven

Oppgave 3/2017 *Veileder – arkiv i interkommunale samarbeid* er en oppfølging av behov som ble avdekket under arbeid med den nye veilederen for kommunereform og arkiv fra 2015 og 2016. Kommunereformen fører til store endringer i kommunenes formelle interkommunale samarbeid, og har blant annet aktualisert behov for en mer praktisk rettet, med best praksis-beskrivelser og tydelig definerte målgrupper.

I veilederen for kommunereform og arkiv ble det, for Arkivverkets del, tatt i bruk en ny måte å formgi veiledning på, ny bruk av nettbaserte virkemidler og mer lettfattelig språkbruk. Veilederen fikk gode tilbakemelding fra ulike brukergrupper i kommunal forvaltning.

Arkivverkets veileder fra 2009 om "Arkiv i interkommunale samarbeidsorgan" er en papirbasert veiledning, og finnes både i opptrykt utgave og som pdf til lesning eller nedlastning på Arkivverket.no. Veilederen redegjør for og tolker lovgivning på området. Den gir i liten grad konkrete råd og eksempler på hva kommunene må gjøre og hvordan det skal gjøres.

På bakgrunn av erfaringene med veilederen; Kommunereformarkiv.no valgte arbeidsgruppen å videreføre struktur og språkdrakt, og legge veilederen; Interkommunalearkiv.no tett opp til denne. Dette svarer til formålet som er å gi en lettfattat, relevant og korrekt veiledning til kommuner og fylkeskommuner om arkiv og dokumentasjon i formelle interkommunale samarbeid. Målgruppen er rådmenn og arkivansvarlige i kommuner som skal inngå eller avslutte interkommunale samarbeid samt de interkommunale samarbeidene.

2. Prosjektgjennomføring

2.1 Organisering av arbeidet

Det ble opprettet en arbeidsgruppe med leder fra Arkivverket, prosjektmedarbeidere fra to kommuner, to interkommunale arkivinstitusjoner og to fra Arkivverket.

Arbeidsgruppen har hatt følgende sammensetning:

- Nina Fossbakken (Stjørdal kommune)
- Karin Gjeldsten (Bergen kommune)
- Synnøve Wiseth (IKA Trøndelag)
- Solfrid Kjærran (Arkiv i Nordland)
- Thomas Øverby (Arkivverket)
- Helen Daae Frøyseth (Arkivverket)
- Sigrun Rasmussen, leder arbeidsgruppen (Arkivverket)

Prosjektmandatet åpnet for å opprette en referansegruppe for en bredere gjennomgang og tilbakemelding. Arbeidsgruppen etablerte en referansegruppe bestående av juridisk-, arkivfaglig- og organisatorisk kompetanse med hovedvekt på kommunesektoren.

SAMDOK delprosjekt: Kommunale arkiv	Prioritert oppgave: KOMM_3	SAK (ePhorte):	Dato: 25.04.2018	Side: 3 av 5
Forfatter:	Tittel: Sluttrapport 2017 – Veileder: Arkiv i interkommunale samarbeid			

Referansegruppen har hatt følgende sammensetning:

- Tom Oddby (Drammen byarkiv)
- Turid Holen (IKA Vest-Agder)
- Ulla Nordgarden (Nye Drammen kommune)
- Anne Mette Dørum (Kommunenes sentralforbund)
- Knut Kaspersen (Datatilsynet)
- Victoria Christine Tvenge (Arkivverket)
- Kjetil Reithaug (Arkivverket)

Leder i arbeidsgruppen startet arbeidet i februar 2017. Første arbeidsgruppemøte ble avholdt i april s.å. Arbeidsgruppen har hatt jevnlige møter i perioden april 2017 til april 2018. Tilsammen 8 møter, fordelt på 3 heldagsmøter og 5 skypemøter. Arbeidsgruppen har fordelt skrivearbeidet mellom seg. På grunn av produksjonskostnader for nettløsningen ble veilederen skrevet ferdig før oversendelse til webdesigner. Endelig tekst og struktur for veilederen ble ferdigstilt i februar 2018, og oversendt Copyleft Solution AS.

Referansegruppen var lagt opp til å være en e-postgruppe, og fikk derfor tilgang til den nye nettsiden; www.interkommunalearkiv.no og har gitt respons og tilbakemelding på dette. Tilbakemeldingene er tatt opp og behandlet av arbeidsgruppen i prosjektmøte i april 2018 og deretter innarbeidet i veilederen.

2.2 *Arbeidet med veilederen*

Oppstartmøte i april 2017 tok utgangspunkt i veilederen fra 2009 og drøftet hvilke endringer som burde gjøres og hva som kreves av en ny veileder. Videre ble ulike veiledere for fagområdet drøftet. Anna Malmø-Lund, prosjektleder for veilederen for kommunereform, var tilstede på møtet og redegjorde for deres erfaringer. Arbeidsgruppen ble enige om at denne veilederen i størst mulig grad skal svare på konkrete utfordringer knyttet til interkommunalt samarbeid og arkiv, og besluttet å bygge videre på tidligere utgitte veiledere. Dette gjelder særlig veilederen om kommunereform aktiv.

Arbeidsgruppen tok også i første arbeidsgruppemøte opp hvilke krav og policy Arkivverket hadde for sine nettsider, og hadde som utgangspunkt at veilederen ville være best tjent med å følge samme tema og struktur som Arkivverkets øvrige nettpublikasjoner. Samtidig var arbeidsgruppen lydhør ovenfor svært positive tilbakemeldinger på kommunereformveilederen, der særlig tilgjengeligheten i nettløsningen ble fremhevet. Herunder bladfunksjonene.

Kommunikasjon og formidling i Arkivverket ga tilbakemelding på at alt av veiledningsmateriale skulle legges på de nye nettsidene. Det var et ønske at det ikke skulle opprettes et nytt domene, men at veilederen skulle integreres med Arkivverkets nye hjemmesider. Kommunikasjon og formidling kunne derimot ikke utvikle et oppsett på den nye nettsiden som svarte til bladfunksjonene i www.kommunereform.no.

I samråd med prosjektleder for SAMDOK ble det besluttet å bruke samme tema og struktur, og tydeliggjøre SAMDOK tilhørigheten, på samme måte som veilederen for kommunereform gjør det. Den valgte løsningen gjør veilederen for interkommunale arkiv gjenkjennbar med veilederen for kommunereformen, viderefører en mer dynamisk struktur og gir flere muligheter med blant annet lenker til faktabokser.

SAMDOK delprosjekt: Kommunale arkiv	Prioritert oppgave: KOMM_3	SAK (ePhorte):	Dato: 25.04.2018	Side: 4 av 5
Forfatter:	Tittel: Sluttrapport 2017 – Veileder: Arkiv i interkommunale samarbeid			

Avklaringene med Kommunikasjon og formidling i Arkivverket om muligheter for bruk av den nye nettsiden har tatt uforholdsmessig mye tid, det har vært vanskelig å få tydelige tilbakemeldinger på hva den nye nettsiden kan levere og ikke. Avgjørelsen om å bruke eget domene må beskrives som en siste utvei for i det hele tatt å få veilederen ferdigstilt og publisert.

Gjennom hele prosjektperioden har arbeidsgruppen gjennomgått og hatt grundige drøftelser om betydningen av klart språk sett i forhold til balansegangen mot nødvendige arkivfaglige vurderinger og tolkning av regelverk. For eksempel skillet mellom ulikt regelverk for ulike organisasjonsmodeller, skillet mellom hva som er pålagt ved lov og hva som er beste arkivfaglige praksis, hva er særlige utfordringer ved etablering, drift og endringer i nettopp de interkommunale samarbeidene.

I arbeidet med veiledningen har det vært viktig å peke på områder som tydelighet i forhold til arkivansvaret, og at det må komme inn i styringsdokumenter og fattes beslutning om dette ved etablering. Arbeidsgruppen har også hatt behov for å søke råd hos kollegaer i avdeling for Forvaltning i Arkivverket.

3. Innhold og struktur i veilederen

Arbeidsgruppen har utarbeidet en tredelt veileder i håndtering av arkiv og dokumentasjonsforvaltning for virksomheter som planlegger et interkommunalt samarbeid. Veilederen inneholder en oversikt over de mest sentrale samarbeidsformene og gir en praktisk innføring i arkivarbeidet knyttet til nedleggelse av eksisterende tjeneste, opprettelse av interkommunale samarbeid, utfordringer under driften av samarbeidene og nedleggelse av interkommunale samarbeid. Veilederen består av følgende tre faser;

Del 1 – Etableringsfasen omhandler fasen fram til samarbeidet er etablert. Her får du råd om hvilke arkivfaglige oppgaver som må gjennomføres før oppstart. Denne delen gir også konkrete råd om håndtering av eksisterende arkiv, samt etablering av arkivtjeneste og arkiv i samarbeidet.

Del 2 – Driftsfasen gir råd om daglig drift og langsiktig arbeid med arkiv og dokumentasjonsforvaltning i samarbeidet.

Del 3 – Endringer kan oppstå i samarbeidet og del 3 omhandler dette. Det kan komme kommuner som ønsker å tilslutte seg samarbeidet, noen ønsker kanskje å trekke seg fra samarbeidet eller hele samarbeidet skal avvikles. Dette er eksemplifisert via caser som viser de forskjellige scenarier.

Veilederen har også en innledning som forklarer omfanget av formelle interkommunale samarbeid og en tabell som viser forskjeller og likheter mellom ulike typer samarbeid og deres anvendelse av arkivlovens kapittel 2 Offentlige arkiv. Veilederen viser hvilke krav arkivregelverket stiller til håndteringen av arkiver fra interkommunale samarbeid og gi anbefalinger til beste praksis.

Anbefalinger til beste praksis er vist ved at ulike målgrupper for veilederen har fått egne bolker; rådmenn, tjenesteledere og arkivledere, som alle har viktige roller for å sikre en forsvarlig forvaltning av arkivene i interkommunale samarbeid. I tillegg er det utarbeidet underpunkter som; skaffe oversikt, gode råd og konkrete tiltak.

I veilederen videreføres bruk av caser/eksempler og faktabokser slik vi har lært å kjenne dem fra kommunereformveilederen. I interkommunale arkiv er det utarbeidet følgende tre eksempler;

Case 1 - § 27 m/eget styre – To kommuner i samarbeidet slås sammen til en ny kommune og antall deltagere i samarbeidet reduseres.

Case 2 – § 28-1 b vertskommunesamarbeid – En kommune trer ut av samarbeidet

Case 3 – IKS Interkommunalt selskap – To kommuner tiltrer samarbeidet

SAMDOK delprosjekt: Kommunale arkiv	Prioritert oppgave: KOMM_3	SAK (ePhorte):	Dato: 25.04.2018	Side: 5 av 5
Forfatter:	Tittel: Sluttrapport 2017 – Veileder: Arkiv i interkommunale samarbeid			

4. Parallele aktiviteter og synliggjøring

Seksjon for Dokumentasjonsforvaltning i Arkivverket har som oppgave å følge opp veilederen for kommunereform og arkiv. I juli 2017 ble de nye pdf veilederne publisert på Arkivverkets nettside, samtidig ble det lagt lenker til KS-lærings opplæringspakke.

Seksjonen har gjennomført kurs på oppdrag fra KS-agenda, bruker opplegget fra kommunereformen på foredrag for IKA og henviser dit i møte med kommuner.

5. Anbefalinger om videre arbeid og oppfølging

5.1 Etter overlevering til linjen må det opprettes et regime for vedlikehold av innholdet.

Det må foreligge en formell overlevering av veilederen www.interkommunalearkiv.no fra SAMDOK prosjektet til linjeorganisasjon, der ansvaret for vedlikehold av innholdet overføres. Veilederen bør inngå i samme regime som vedlikehold av øvrig innhold på Arkivverkets nettsider, og sees i sammenheng med både Arkivverket.no og kommunereform.no.

5.2 Etter overlevering til linjen må det opprettes et regime for vedlikehold av plattformen.

Dokumentasjonsforvaltning overtok ansvaret for www.kommunereformarkiv.no i 2017. Ved overlevering ble det den gang ikke sørget for å utarbeide et forvaltningsregime for vedlikehold av plattformen. Copyleft Solutions AS som utarbeidet plattformen for www.interkommunalearkiv.no har påpekt at nettsiden ikke er vedlikeholdt og oppdatert. Blant annet mangler den sertifisering for HTTPS. I praksis ligger nettsiden som den er i dag åpen for hacking og hackere. Under utvikling av www.interkommunalearkiv.no/ oppdaget Copyleft Solutions at nettsiden www.kommunereformarkiv.no hadde en rekke programtillegg som heller ikke har vært vedlikeholdt og oppdatert. Den nye nettsiden måtte derfor utarbeides uavhengig av kommunereformsiden og opprettes på et eget domene av Arkivverket.

Det må foreligge en formell overlevering av veilederen www.interkommunalearkiv.no fra SAMDOK prosjektet til linjeorganisasjon, der ansvaret for vedlikehold av plattformen overføres. Plattformen veilederen er lagt på bør inngå i samme regime som vedlikehold av øvrig innhold på Arkivverkets nettsider, og sees i sammenheng med både Arkivverket.no og kommunereform.no.

For både www.interkommunalearkiv.no og www.kommunereformarkiv.no ber vi om at anbefalingen fra Copyleft Solutions følges og at det settes opp et sertifikat slik at siden kan brukes over HTTPS. Videre ber vi om at det legges inn rutiner for back-up, at rutinene beskrives i henhold til forskrifter for offentlige arkiv og løpende oppdatering til nyeste versjon av Wordpress.

5.3 Vurdere å lage en funksjon/mal for denne type veiledninger på Arkivverkets nettsider.

I veilederen for kommunereform og arkiv ble det, for Arkivverkets del, tatt i bruk en ny måte å formgi veiledning på, ny bruk av nettbaserte virkemidler og mer lettfattelig språkbruk. Veilederen fikk gode tilbakemelding fra ulike brukergrupper i kommunal forvaltning. På bakgrunn av dette, og at Arkivverket.no pr i dag ikke har utviklet en funksjon som lager tilsvarende nettløsning, ber vi om at dette vurderes.